

§ 125 Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden / 2023/96

Beslut

Yttrande över uppföljning av tidigare genomförd granskning av Gemensam överförmyndarnämnd godkänns.

Ärendet

KPMG har av Borlänge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Revisorerna följer årligen upp tidigare genomförda revisionsgranskningar som ett led i att granska om genomförda granskningsinsatser bidragit till att verksamheterna utvecklas. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I den tidigare granskningen konstaterades att överförmyndarnämnden hade ett flertal utvecklingsområden inom nämndens verksamhet. Flera av rekommendationerna avsåg bland annat revidering och uppdatering av befintliga styrdokument och rutinbeskrivningar. Revisorerna skriver att situationen är otillfredsställande och kräver aktivitet även från kommunstyrelsen genom sin uppsiktspflicht.

Mot bakgrund av genomförd uppföljning har revisionen lämnat 18 rekommendationer som nämnden lämnat svar på i yttrandet.

Beslutsunderlag

- Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden
- Rapport - Uppföljande granskning gemensamma överförmyndarnämnden
- Missiv - Uppföljande granskning gemensamma överförmyndarnämnden

Skickas till

Samverkanskommunerna
Kommunstyrelsen i Borlänge kommun
Förvaltningschef verksamhetsstöd, Eva Bjurling
Verksamhetschef service och stöd, Johanna Reichel Springfeldt
Enhetschef överförmyndaren, Evelina Hillerström

Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

Kommunrevisionen i Borlänge har uppdragit KPMG att följa upp revisionsgranskningar från 2022, däribland tidigare genomförd granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden. Borlänge, Ludvika, Falun, Gagnef, Säter och Smedjebackens kommuner samverkar i en gemensam överförmyndarnämnd sedan 2019. Tjänstemannaorganisationen har sitt säte i Borlänge kommun.

I revisionsrapporten har rekommendationer lämnats, nedan följer nämndens yttrande.

- **Tillse att information om överförmyndarnämnden tillförs/uppdateras på samtliga samverkanskommuners hemsidor i enlighet med avsnitt 6.1 i den tidigare granskningen**

Samtliga deltagande kommuner har getts information avseende uppdatering av sina respektive hemsidor. Nämnden ska presenteras i den politiska organisationen, ha en direktlänk till Överförmyndare i samverkans hemsida och kontaktuppgifter. På Borlänge kommuns hemsida har nämndens information reviderats med tillägg av samtliga kommuners ledamöter och ersättare i nämnden, länk till verksamhetens hemsida och kontaktuppgifter till enheten.

Kontaktuppgifter till enskild enhetschef inte läggs upp eftersom det inte finns på någon av våra nämnders eller verksamheters hemsidor, med hänsyn till servicecenters uppgift. Vid nämndens sammanträde 26 augusti uppdrogs nämndens ledamöter att säkerställa att informationen tillförs på hemsidorna i respektive hemkommun.

Gemensam Överförmyndarnämnd konstaterar att medlemskommunerna har kompletterat överförmyndarnämnden i den politiska organisationen på kommunernas respektive hemsidor.

- **Revidera befintligt reglemente**

Ett reviderat reglemente för nämnden antogs i Borlänge kommunfullmäktige 2023-02-14 § 13.

Vid tiden för ursprungliga granskningen 2022, och reglementet delgavs revisionen, var en revidering under uppbyggnad. När sedan revisionen genomförde uppföljande granskningen kom inte det nya reglementet från 2023 till deras kännedom. Vid varje mandatperiods början antas ett nytt reglemente.

Gällande delegationsbestämmelser utgår reglementet endast ifrån kommunallagen. I nämndens delegationsordning finns de bestämmelser som finns i Föräldrabalken avseende begränsningar av delegationsrätten.

- **Årligen uppdatera delegationsordningen**

En uppdaterad delegationsordning har beslutats av nämnden 2024-10-28.

I den uppdaterade delegationsordningen är bestämmelserna i föräldrabalken tillagda.

Nämnden kommer årligen att uppdatera delegationsordningen.

- **Säkerställa samt prioritera en revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar avseende granskning av ställföreträdarnas ekonomiska förvaltning**

En granskningsplan skall inför varje ny granskningsperiod tas fram under oktober/november varje år och där förtydligas fokusområden i granskning, urval för djupgranskning och målsättningar. Revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar läggs in i årshjulet för verksamheten under oktober/november för att säkerställas att det blir gjort varje år inför ny granskningsperiod.

- **Utveckla, förtydliga samt bryta ned integrerad checklista i verksamhetssystemet avseende granskning av årsräkningar i syfte att uppnå ett ändamålsenligt stödunderlag, då dessa checklistor är nödvändiga i granskningsarbetet**

Dom integrerade checklistorna i verksamhetssystemet Provisum kan inte verksamheten själv förändra, förändring sker genom förvaltningsrådet för Provisum där alla kommuner som äger systemet tillsammans kommer fram till förändring och utveckling av systemet. Förvaltningsrådet har satt ihop en arbetsgrupp som skall arbeta med checklistor i Provisum.

Verksamheten har brutit ner checklisten för normalgranskning och djupgranskning och dessa har förtydligats med underliggande förklarande text och lagts in i den uppdaterade rutinhandboken som stöd.

- **Formalisera och fastställa de systemintegrerade checklistorna för normal- samt djupgranskning**

Verksamheten har brutit ner checklisten för normalgranskning och djupgranskning och dessa har förtydligats med underliggande förklarande text och lagts in i den uppdaterade rutinhandboken som stöd vid granskning.

- **Fastställa en procentandel av årsräkningar som ska djupgranskas**

I nämndplanen för 2025 som nämnden fattar beslut om i november föreslås att 5 % årsräkningarna för räkenskapsåret 2024 skall djupgranskas.

- **Samtliga former av ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskningar i syfte att minimera risken att vissa kategorier av ställföreträdarskap inte djupgranskas över tid**

För redovisningsperioden 240101- 241231 kommer samtliga ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskning. Urvalet kommer att framgå av granskningsplanen för räkenskapsåret 2024. Nämnden säkerställer att samtliga ställföreträdarskap djupgrankas över tid genom att följa upp granskningsplanen.

- **Säkerställa att samtliga ställföreträdare vars årsräkningar har granskats med anmärkning föregående år, djupgranskas nästkommande år**

Ställföreträdare vars årsräkning har granskas med anmärkning där huvudmannen har lidit ekonomisk skada djupgranskas nästkommande år. Om anmärkningen föranleds av en administrativa bister i redovisningen ses ingen automatisk anledning till att anmärkningen skall leda till djupgranskning nästkommande år.

- **Säkerställa att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås**

Dialog förs med samtliga samverkanskommuner för utökning av resurser inför 2025 görs med anledning av att hjälpa nämnden nå sina mål framåt. I verksamheten pågår ett arbete för att se över organisation i syfte att nå ett effektivare arbetssätt gällande granskning av årsräkningar.

Under hösten 2024 har riktade insatser skett genom granskningsveckor där verksamheten enbart granskar årsräkningar, all annan handläggning pausas. Detta har fallit väl ut och det kommer framöver planeras riktade insatser på våren.

En granskningsplan inför varje ny granskningsperiod kommer att tas fram och delges nämnden. Uppföljning av granskningsplanen och status för granskningsarbetet kommer att ske och delges nämnden fyra gånger per år.

- **Säkerställa ett ändamålsenligt internkontrollarbete, där antalet kontrollområden i internkontrollarbetet, utifrån verksamhetens karaktär och risker behöver utökas**

I internkontrollarbetet följer nämnden Borlänge kommuns rutinhandbok både i arbetssätt och utifrån givna mallar. Förslag på kontrollområden presenteras för gemensam överförmyndarnämnds sammanträde i oktober där nämnden är involverad i arbetet med framtagandet av kontrollområden genom att diskutera riskerna och ges möjlighet att föreslå ytterligare riskområden. Antalet kontrollpunkter utifrån de risker som framkommit från riskanalysen kommer att beslutas av Gemensam Överförmyndarnämnd i december 2024.

- **Komplettera internkontrollplanen till att ange frekvens för fastställda kontroller**

I internkontrollarbetet följer nämnden Borlänge kommuns rutinhandbok både i arbetssätt och utifrån givna mallar. I interkontrollplanen för 2025 kommer metod och frekvensen för internkontrollområdena framgå.

- **Säkerställa att intresseblanketten för ställföreträdarskap tillförs en tydlig information om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella**

Informationen är tillagd och i intresseblanketten samtycker personen som vill lämna sitt intresse att bli ställföreträdare genom att fylla i en kryssruta där samtycke ges till att Borlänge kommun får göra registerkontroller.

- **Uppdatera rutinbeskrivningen för omprövningar av förvaltarskap**

Rutin är uppdaterad och inlagd i den reviderade rutinhandboken.

- **Uppdatera rutinbeskrivningen för vitesförelägganden**

Rutin är uppdaterad och inlagd i den reviderade rutinhandboken.

- **Säkerställa att styrdokument i form av rutinbeskrivningar utformas på ett tydligt och klart sätt**

Rutinhandboken finns som samlat digitalt dokument åtkomligt från respektive handläggares datorskrivbord såväl som från inifrån verksamhetssystemet Provisum.

Rutinhandboken består av fem övergripande kapitel för "generell handläggning", "administrativa rutiner", "fasta ärendetyper", "allmänna ärendetyper" och "redovisning och arvodering". "Fasta ärendetyper" syftar

till de ärendetyper i verksamhetssystemet Provisum som har "inbyggda" checklistor och instruktioner och rutinhandboken innehåller där endast klargöranden och kompletterande uppgifter. "Allmänna ärendetyper" syftar till ärenden i Provisum som inte innehåller några checklistor eller instruktioner, och där rutinhandboken därför är ett centralt redskap. "Redovisning och arvodering" syftar till ärendetyper som i begränsad omfattning innehåller detaljerade checklistor och där rutinhandbokens kompletterande uppgifter är centrala.

Rutinhandboken är ett levande dokument som ska uppdateras kontinuerligt. Varje enskild rutin innehåller en datumhänvisning när den senast uppdaterades. Fokus för både implementering och uppdatering ligger på rutiner som antingen saknar funktionella checklistor och instruktioner i Provisum eller som med hänvisning till komplexitet och risk för rättsförluster för huvudmannen kräver särskilt utförliga instruktioner.

- **Bjuda in kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte minst en gång årligen**

I januari 2025 bjuds kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte.

- **Vi rekommenderar samverkanskommunerna att en klausul avseende uppsägningstid tillförs avtalet. Detta är framför allt av vikt för Borlänge kommun som idag är värdkommun**

I juni skickades ett förslag ut till medlemskommunerna om en tilläggsparagraf avseende uppsägningstiden. Under augustisammanträdet enades nämnden att föreslå för respektive fullmäktige att revidera avtalet med tilläggsparagraf som reglerar uppsägningstiden. Den 28 augusti skickades skrivelse och förslag till reviderat samverkansavtal till samtliga medlemskommuner för antagande.

Borlänge kommun antog förslaget 2024-10-15, och hittills den enda kommunen som behandlat ärendet i fullmäktige.

Borlänge kommun

Kommunrevisorerna

2024-06-19

Skickas till:

Gemensamma överförmyndarnämnden

Borlänge kommuns kommunstyrelse för kännedom

Respektive medlemskommuns kommunstyrelse och revisionsgrupp för kännedom

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av gemensamma överförmyndarnämnden

På uppdrag av Borlänge kommuns revisorer har KPMG följt upp tidigare genomförd granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden från 2022. Revisorerna följer årligen upp tidigare genomförda fördjupade granskningar som ett led i att granska om granskningsinsatserna bidragit till att verksamheterna utvecklats.

Kommunens revisorer önskar att granskad nämnd senast 2024-10-31 lämnar yttrande/yttranden med redovisning av åtgärder baserat på de rekommendationer som lämnats i rapporten. **Yttrandet skickas till revisionens biträde, alfred.tilly@kpmg.se.**

De förtroendevalda revisorerna i Borlänge kommun

Katrin Rehnström

Ordförande för kommunens revisorer

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

Rapport
Borlänge kommun

KPMG AB

2024-06-19

Antal sidor 19

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	5
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Ansvarig nämnd	5
2.4	Metod	5
3	Resultat av uppföljningen	6
3.1	Granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden	6
4	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

KPMG har av Borlänge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Revisorerna följer årligen upp tidigare genomförda revisionsgranskningar som ett led i att granska om genomförda granskningsinsatser bidragit till att verksamheterna utvecklas. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Denna rapport avser uppföljning av tidigare genomförd granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden.

Vår bedömning är att den gemensamma överförmyndarnämnden inte hörsammat de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen av den gemensamma överförmyndarnämnden under 2022. Vi bedömer resultat av granskningen som nedslående och mycket oroväckande. Den politiska ledningen av verksamheten, som kommunens revisorer även träffat mellan granskningarna för att påtala problematiken, visar prov på oförmåga att styra denna viktiga verksamhet. Situationen är otillfredsställande och kräver aktivitet även från kommunstyrelsen genom sin uppsiktspflicht.

I den tidigare granskningen konstaterades att överförmyndarnämnden hade ett flertal utvecklingsområden inom nämndens verksamhet. Flera av rekommendationerna avsåg bland annat revidering och uppdatering av befintliga styrdokument och rutinbeskrivningar.

Utifrån iakttagelser i samband med den uppföljande granskningen konstaterar vi att en övervägande del av de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen inte åtgärdats. Vi noterar genom uppföljande intervjuer att avsaknaden av vidtagna åtgärder härleds till brist på personal och kompetens. Vi noterar även att det förekommer fall där nämnden bedömt att åtgärder inte varit nödvändigt.

Mot bakgrund av genomförd uppföljning kvarstår följande rekommendationer:

- Tillse att information om överförmyndarnämnden tillförs/uppdateras på samtliga samverkanskommuners hemsidor i enlighet med avsnitt 6.1 i den tidigare granskningen.
- Revidera befintligt reglemente.
- Årligen uppdatera delegationsordningen.
- Säkerställa samt prioritera en revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar avseende granskning av ställföreträdarnas ekonomiska förvaltning.
- Utveckla, förtydliga samt bryta ned integrerad checklista i verksamhetssystemet avseende granskning av årsräkningar i syfte att uppnå ett ändamålsenligt stödunderlag, då dessa checklistor är nödvändiga i granskningsarbetet.

2024-06-19

- Formalisera och fastställa de systemintegrerade checklistorna för normal- samt djupgranskningar.
- Fastställa en procentandel av årsräkningar som ska djupgranskas.
- Samtliga former av ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskningar i syfte att minimera risken att vissa kategorier av ställföreträdarskap inte djupgranskas över tid.
- Säkerställa att samtliga ställföreträdare vars årsräkningar har granskats med anmärkning föregående år, djupgranskas nästkommande år.
- Säkerställa att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås.
- Säkerställa ett ändamålsenligt internkontrollarbete, där antalet kontrollområden i internkontrollarbetet, utifrån verksamhetens karaktär och risker behöver utökas.
- Komplettera internkontrollplanen till att ange frekvens för fastställda kontroller.
- Säkerställa att intresseblanketten för ställföreträdarskap tillförs en tydlig information om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella.
- Uppdatera rutinbeskrivningen för omprövningar av förvaltarskap.
- Uppdatera rutinbeskrivningen för vitesförelägganden.
- Säkerställa att styrdokument i form av rutinbeskrivningar utformas på ett tydligt och klart sätt.
- Bjuda in kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte minst en gång årligen.
- Vi rekommenderar samverkanskommunerna att en klausul avseende uppsägningstid tillförs avtalet. Detta är framför allt av vikt för Borlänge kommun som idag är värdkommun.

2 Bakgrund

Vi har av Borlänge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med uppföljningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i den tidigare granskningen av överförmyndarnämnden

2.2 Revisionskriterier

Bedömning har gjorts avseende om nämnden verkställt de förbättringsåtgärder som nämnden beslutat om i enlighet med de ursprungliga granskningarnas rekommendationer.

2.3 Ansvarig nämnd

Granskningen avser överförmyndarnämnden.

2.4 Metod

Granskning har genomförts genom dokumentstudier, mejlkontakt och intervjuer med berörda tjänstepersoner.

Följande personer har intervjuats:

- Överförmyndarchefen
- Borlänge kommuns verksamhetsutvecklare

Samtliga intervjuade samt nämndens presidium har givits möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av uppföljningen

3.1 Granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden

Syftet med den tidigare granskningen var att granska kommunens överförmyndarverksamhet.

Den sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte var att det fanns utvecklingsområden inom överförmyndarnämndens verksamhet.

3.1.1 Uppföljning 2024

I nedanstående stycken presenteras granskningens rekommendationer från 2022 samt vilka åtgärder som vidtagits sedan dess med anledning av lämnade rekommendationer. Efter beskrivna åtgärder redogörs om överförmyndarnämnden bedöms ha hörsammat rekommendationen eller inte. En sammanfattande bedömning lämnas efter uppföljningsavsnittet (se kap. 3.1.2 Sammanfattande bedömning och rekommendationer).

3.1.1.1 Rekommendation

- Att tillse att information om överförmyndarnämnden tillförs/uppdateras på samtliga samverkanskommuners hemsidor.

Åtgärd

Det konstaterades i den tidigare granskningen att flera av medlemskommunerna inte hade med överförmyndarnämnden i den politiska organisationen på kommunernas respektive hemsidor.

Vidare konstaterades att det på Borlänge kommuns hemsida saknades information om nämndens sammansättning (med undantag för representanter för Borlänge kommun) samt information om ansvarig chef för överförmyndarkansliet följt av kontaktuppgifter. Det konstaterades även att nämnden benämndes som "överförmyndare". Då begreppet överförmyndare enligt lagens mening bland annat syftar till en ensam överförmyndare, rekommenderades nämnden att ändra benämningen till överförmyndarnämnden.

I yttrandet över revisionens granskning svarar nämnden att det är upp till kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun att initiera ett tillägg om överförmyndarnämnden i den politiska organisationen¹. Intervjuade förklarar att överförmyndarchefen av den anledningen har uppmanat samverkanskommunerna att direktlänka till överförmyndarnämndens hemsida, men att de inte kan göra mer än så.

¹ Yttrande över revisorernas granskning av Överförmyndarnämnden, 2023-01-18.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Vid granskning av samverkanskommunernas hemsidor konstateras att Ludvika kommun² och Falun kommun³ har inkluderat överförmyndarnämnden i den politiska organisationen. Däremot är det enbart Ludvika kommun som delar en direktlänk till nämndens hemsida.

Avseende resterande samverkanskommuner saknas information om den gemensamma överförmyndarnämnden i respektive kommuns politiska organisation⁴.

Vid granskning av Borlänge kommuns hemsida konstateras att information om nämndens sammansättning samt information ansvarig chef fortfarande saknas. Det konstateras även att nämnden fortfarande benämns som "överförmyndaren"⁵.

Bedömning

Utifrån iakttagelser vid den uppföljande granskningen är vår bedömning att rekommendationen från 2022 års granskning inte hörsammats.

Vi konstaterar att det utöver Borlänge kommun enbart är Ludvika kommun och Falun kommun som har inkluderat överförmyndarnämnden i den politiska organisationen.

Vi konstaterar även att Borlänge kommun inte uppdaterat kommunens hemsida avseende nämndens sammansättning samt informationen om ansvarig chef.

3.1.1.2 Rekommendation

- Att revidera befintligt reglemente.

Åtgärd

Då den tidigare granskningen genomfördes hade inte nämndens reglemente reviderats efter det att det antogs av kommunfullmäktige i Borlänge kommun år 2018. Det ansågs i den tidigare granskningen att reglementet bland annat borde kompletteras med de bestämmelser som finns i föräldrabalken avseende begränsningar av delegationsrätten.

Nämndens reglemente har vid tiden för den uppföljande granskningen ännu inte reviderats⁶. Vi noterar att det i reglementet framgår att reglementet bör revideras senast 2022-12-31.

Av nämndens yttrande över den tidigare granskningen framgår att nämnden anser att det inte finns ett behov av att komplettera reglementet med bestämmelser från

² Ludvika kommun – gemensamma överförmyndarnämnden, 2024-01-16.

³ Falun kommun – gemensamma överförmyndarnämnden, 2023-10-20.

⁴ Gagnefs kommun, Sätters kommun, Smedjebackens kommun.

⁵ Borlänge kommun – gemensamma överförmyndarnämnden.

⁶ Reglemente för gemensamma överförmyndarnämnden, 2018-10-23.

föräldrabalken. Detta med anledning av att det i nämndens delegationsordning finns en skrivning om de bestämmelser som finns i föräldrabalken avseende begränsningar av delegationsrätten.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte hörsammat rekommendationen om att revidera reglementet.

3.1.1.3 Rekommendation

- Att årligen uppdatera delegationsordningen.

Åtgärd

lakttagelser från den föregående granskningen visade att nämndens delegationsordning uppfyllde lagens krav och intentioner. Den då gällande delegationsordningen beslutades av överförmyndarnämnden 2019-01-09 och skulle enligt beslut revideras senast under december 2022. För att säkerställa delegationsordningens aktualitet rekommenderades nämnden att uppdatera delegationsordningen årligen.

Nämnden har i sitt yttrande svarat att den inte ser behovet av att uppdatera delegationsordningen årligen. Nämnden anser att en uppdatering enbart nödvändig när ett sådant behov uppstår under mandatperioden.

Vi genomförandet av den uppföljande granskningen konstateras att delegationsordningen för överförmyndarnämnden inte har reviderats sedan 2019-12-04⁷.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnden inte hörsammat rekommendationen om att årligen uppdatera delegationsordningen.

3.1.1.4 Rekommendation

- Att säkerställa samt prioritera en revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar avseende granskning av ställföreträdarnas ekonomiska förvaltning.

⁷ Delegationsordning/Arbetsordning Överförmyndarnämnden Falun-Borlängeregionen, 2019-01-09 reviderad 2019-12-04.

2024-06-19

Åtgärd

I uppföljande intervjuer framgår att utvecklingsarbetet av styrdokument och rutinbeskrivningar har pausats på grund av hög personalomsättning och kompetenstapp.

Bedömning

Utifrån uppgifter vid uppföljande intervjuer är vår bedömning att rekommendationen inte hör sammats.

3.1.1.5 Rekommendation

- Att utveckla, förtydliga samt bryta ned integrerad checklista i verksamhetssystemet avseende granskning av årsräkningar i syfte att uppnå ett ändamålsenligt stödunderlag, då dessa checklistor är nödvändiga i granskningsarbetet

Åtgärd

I uppföljande intervjuer framkommer att det för ägarkommunerna till verksamhetssystemet Provisum finns ett förvaltningsråd som beslutar om utveckling och förbättring av verksamhetssystemet. Rådet har under 2023 satt ihop en arbetsgrupp för att arbeta tillsammans med förtydligande av checklistor i verksamhetssystemet. På grund av att arbetsgruppens arbete inte är klar har nämnden ännu inte utvecklat checklistan på verksamhetens enheter.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte har hört sammat rekommendationen.

3.1.1.6 Rekommendation

- Arbeta fram en rutinbeskrivning för djupgranskningar av årsräkningar.

Åtgärd

Det framgår vid intervjuer för den uppföljande granskningen att det sedan tidigare har funnits en rutinbeskrivning för djupgranskningar, men att den inte har reviderats⁸.

Checklistan för djupgranskningar avser ekonomiska kontroller och består av 15 kontrollpunkter. Av checklistan framgår bland annat att ingående skulder och tillgångar ska kontrolleras mot föregående års-/sluträkning eller förteckning. Det framgår även att inkomster och utgifter ska stämmas av mot verifikat eller kontoutdrag, jämfört med föregående år.

⁸ Checklistan för djupgranskningar i Provisum.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Bedömning

Vi bedömer att nämnden hörsammat rekommendationen.

3.1.1.7 Rekommendation

- Att formalisera och fastställa de systemintegrerade checklistorna för normal- samt djupgranskningar.

Åtgärd

Sedan den tidigare granskningen genomfördes har checklistorna för normal- samt djupgranskningar inte reviderats. Intervjuade förklarar att nämnden inte har möjlighet att påverka checklistorna som finns i systemet på grund av att de är standardiserade. Listorna ser av den anledningen likadana ut för alla kommuner som använder systemet. Det har enligt intervjuade förts diskussioner i förvaltningsrådet om de befintliga listorna bör uppdateras, det har dock ännu inte tagits beslut om så ska ske eller inte.

Bedömning

Vi bedömer utifrån de uppföljande intervjuerna att rekommendationen inte hörsammats.

Vi ser dock positivt på att det förs gemensamma diskussioner om ett eventuellt behov av att uppdatera de befintliga listorna.

3.1.1.8 Rekommendation

- Att fastställa en procentandel av årsräkningar som ska djupgranskas.

Åtgärd

I granskningen från 2022 bedömdes antalet genomförda djupgranskningar var för få i förhållande till ärendemängden. Det ansågs därför att en procentandel borde fastställas i syfte att säkerställa en enhetlig nivå av djupgranskningar årligen.

Intervjuade för den uppföljande granskningen uppger att de inte har fastställt någon procentandel då nämnden anser att det ska vara orsaken till anmärkning som avgör om ställföreträdarens redovisning ska djupgranskas eller inte under nästkommande år. Istället för en procentandel har de valt att titta på olika fokusområden. Normalnivån på granskningar beskrivs som hög och de bedömer att det kan likställas med en djupgranskning.

Bedömning

Baseras på intervjuades uppgifter bedömer vi att rekommendationen inte hörsammats.

Däremot noterar vi att nämnden har valt att tillämpa ett annat arbetssätt med fokusområden.

3.1.1.9 Rekommendation

- Att samtliga former av ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskningar i syfte att minimera risken att vissa kategorier av ställföreträdarskap inte djupgranskas över tid.

Åtgärd

Det framgår av uppföljande intervjuer att samtliga ställföreträdarskap hittills inte varit med i urvalet för djupgranskningar. Intervjuade förklarar att detta kommer det att bli aktuellt först när de gör inställningarna i verksamhetssystemet för nästa granskningsperiod.

Bedömning

Utifrån iakttagelser vid den uppföljande granskningen är vår bedömning att rekommendationen inte hörsammats.

3.1.1.10 Rekommendation

- Att säkerställa att samtliga ställföreträdare vars årsräkningar har granskats med anmärkning föregående år, djupgranskas nästkommande år.

Åtgärd

Intervjuade för den uppföljande granskningen anser att en anmärkning per automatik inte ska innebära skäl för djupgranskning nästkommande år, utan förklarar att det är ett val de gör inför varje ny granskningsperiod.

Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen inte hörsammats.

3.1.1.11 Rekommendation

- Att säkerställa att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås.

Åtgärd

Det framkom i den tidigare granskningen att nämnden hade som mål att samtliga av de årsräkningar som inkommit innan den första mars skulle vara granskade innan sommarsemestrarna. Årsräkningar som inkom efter det skulle vara granskade senast den första oktober. Genom iakttagelser i den tidigare granskningen kunde det konstateras att målsättningen inte hade uppnåtts för år 2021 eller 2022. Det konstaterades att 70% av årsräkningarna var granskade.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Intervjuade för den uppföljande granskningen beskriver arbetet med att nå målsättningen som pågående. De uppger dock att de på grund av personalomsättningen och undermålig redovisning som är i behov av komplettering, ligger sämre till än vad de gjorde vid den tidigare granskningen.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden inte har säkerställt att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås.

3.1.1.12 Rekommendation

- Att säkerställa ett ändamålsenligt internkontrollarbete, där antalet kontrollområden i internkontrollarbetet, utifrån verksamhetens karaktär och risker behöver utökas.

Åtgärd

Nämndens internkontrollarbete bedömdes i den tidigare granskningen inte vara fullt ändamålsenligt. Bland annat på grund av att ett till två kontrollområden inte ansågs vara tillräckliga för att den interna kontrollen skulle kunna fylla dess funktion.

Inför 2024 har nämnden beslutat om två kontrollområden. Det ena området är *handläggningstid byte* och det andra är *handlingstid granskning av årsräkningar*⁹. Intervjuade anser att nämnden inte får en bättre verksamhet för att den har fler kontrollområden i sin internkontrollplan.

Bedömning

Utifrån iakttagelser vid den uppföljande granskningen är vår bedömning att nämnden inte hörsammat rekommendationen från 2022 års granskning.

Vi noterar att nämnden anser att det inte är nödvändigt att ha fler kontrollområden i sin internkontrollplan. Vi bedömer trots det att rekommendationen kvarstår med hänvisning till bedömningen i den tidigare granskningen. Ett utökat antal kontrollområden anses som nödvändigt för att kunna närma sig omfattningen av verksamhetens faktiska risker.

3.1.1.13 Rekommendation

- Att komplettera internkontrollplanen till att ange frekvens för fastställda kontroller.

Åtgärd

⁹ Överförmyndare i samverkan sammanträdesprotokoll, 2024-02-26.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Intervjuade för den uppföljande granskningen uppger att kontrollfrekvens inte har fastställts.

Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen inte har hörsammats.

3.1.1.14 Rekommendation

- Att delta i risk- och väsentlighetsarbetet inför framtagande av årliga kontrollområden i internkontrollplanerna.

Åtgärd

Av nämndens beslut om interna kontrollområden för 2024¹⁰ framgår att riskgenomgång och inventering har skett i dialog med chef och fyra medarbetare. Vidare framgår att riskgenomgång även har gjorts i nämnden.

Bedömning

Utifrån iakttagelser i den uppföljande granskningen bedömer vi att rekommendationen om att delta i risk- och väsentlighetsarbetet hörsammats.

3.1.1.15 Rekommendation

- Att åter anordna fysiska utbildningstillfällen i respektive samverkanskommun.

Åtgärd

Det lyftes av intervjuade för den tidigare granskningen att fysiska utbildningar i respektive samverkanskommun hade ställts in under 2020–2022 på grund av pandemin. Avsaknaden av fysiska utbildningstillfällen skulle enligt intervjuade kunna ha en negativ effekt på kvaliteten på ställföreträdarnas underlag.

I uppföljande intervjuer framkommer att nämnden har återinfört de fysiska utbildningstillfällena. I januari och februari 2023 anordnades fysiska grundutbildningar och drop in tillfällen i samtliga samverkanskommuner. Under 2024 har det hittills bland annat avsatts resurser för fysiska utbildningar för ställföreträdare. Det har även skett fysiska grundutbildningar i redovisning vid tre tillfällen och det har löpande under året lagts ut fysiska utbildningstillfällen för redovisning i e-tjänsten till verksamhetssystemet Provisum. Intervjuade uppger om att nämnden uppmärksammat vikten av det fysiska mötet med ställföreträdarna och därför valt att anordna mingel ett par gånger under de senaste åren.

¹⁰ Överförmyndarnämndens sammanträdesprotokoll, 2024-02-26.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen hörsammats.

Vi ser positivt på att fysiska utbildningstillfällen har återinrättats i nämndens verksamhet.

3.1.1.16 Rekommendation

- Att säkerställa att intresseblanketten för ställföreträdarskap tillförs en tydlig information om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella.

Åtgärd

Intervjuade för den uppföljande granskningen förklarar att de vid informationsträffarna informerar muntligt om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella. Informationen tycks dock inte synas i verksamhetens e-tjänst och intresseblanketten.

Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen inte hörsammats.

För att rekommendationen ska anses som hörsammad behöver informationen om lämplighetsprövningar tillföras i intresseblanketten för ställföreträdarskap. Vi noterar dock intervjuades uppgifter och ser positivt på att de informerar om lämplighetsprövning vid informationsträffar.

3.1.1.17 Rekommendation

- Att uppdatera rutinbeskrivningen för omprövningar av förvaltarskap.

Åtgärd

Det framkommer i uppföljande intervjuer att rutinbeskrivningen inte uppdaterats på grund av hög personalomsättning.

Bedömning

På grund av att rutinen inte uppdaterats är vår bedömning att rekommendationen inte hörsammats.

3.1.1.18 Rekommendation

- Att uppdatera rutinbeskrivningen för vitesförelägganden.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Åtgärd

Liksom med rutinbeskrivningen för omprövningar för förvaltarskap förklarar intervjuade att rutinbeskrivningen för vitesföreläggande inte heller uppdaterats på grund av hög personalomsättning.

Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen inte har hörtsammats.

3.1.1.19 Rekommendation

- Att säkerställa att styrdokument i form av rutinbeskrivningar utformas på ett tydligt och klart sätt.

Åtgärd

Intervjuade beskriver i uppföljande intervjuer att strukturen för rutinerna har förbättrats och att de har fört in rutinhandboken i varje ärendetyp, vilket gör det mer lättillgängligt för handläggare att ta del av. Däremot har mottagen rutinhandbok inte uppdaterats sedan tidigare granskning. Det hänvisas i handboken bland annat till tidigare verksamhetssystem.

Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen inte hörtsammats.

Bedömningen baseras på att rutinerna inte har uppdaterats. Vi noterar dock att strukturen för rutinerna har förenklats.

3.1.1.20 Rekommendation

- Att bjuda in kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte minst en gång årligen.

Åtgärd

I syfte att öka insynen i och kunskapen om överförmyndarnämndens arbete rekommenderades nämnden att bjuda in samtliga kommunstyrelsepresidier i samverkanskommunerna till dialogmöten minste en gång per år.

Av uppföljande intervjuer framgår att dialogmöten mellan nämnden och presidierna inte har ägt rum.

Intervjuade upplever att kommunstyrelsens presidium i respektive samverkanskommunerna inte har visat intresse av att komma till nämnden för dialogmöte. Överförmyndarnämnden anser att det finns en större nytta med att föra dialogmöten med socialnämnden alternativt omsorgsnämnden i syfte att få en bättre samsyn och samarbete mellan tjänstepersonerna.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

Bedömning

Baserat på intervjuades uppgifter är vår bedömning att rekommendationen inte hörtsammats.

3.1.1.21 Rekommendation

- Att tillse att ärendestatistik för respektive medlemskommun delges kommunstyrelseförvaltningarna.

Åtgärd

För att ytterligare öka insynen i och kunskapen om nämndens arbete ansågs det i den tidigare granskningen att ärendestatistik för respektive medlemskommun borde delges kommunstyrelseförvaltningarna.

Genom uppföljande intervjuer framgår att denna rekommendation har åtgärdats. Intervjuade förklarar att kommunstyrelseförvaltningarna numera får kommunspecificerad statistik en gång per år.

Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen har hörtsammats.

3.1.1.22 Rekommendation

- Vi rekommenderar samverkanskommunerna att en klausul avseende uppsägningstid tillförs avtalet. Detta är framför allt av vikt för Borlänge kommun som idag är värdkommun.

Åtgärd

Efter uppföljande intervjuer konstateras att det fortfarande saknas en klausul avseende uppsägningstid. Enligt intervjuade är detta något som kommer att tas upp framöver. De även ser ett behov av att se över avtalet i dess helhet.

Bedömning

Baserat på intervjuades uppgifter bedömer vi att rekommendationen inte hörtsammats.

4 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Vår bedömning är att den gemensamma överförmyndarnämnden inte hörtsammats de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen av den gemensamma överförmyndarnämnden under 2022. Vi bedömer resultat av granskningen som nedslående och mycket oroväckande. Den politiska ledningen av verksamheten, som kommunens revisorer även träffat mellan granskningarna för att

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

påtala problematiken, visar prov på oförmåga att styra denna viktiga verksamhet. Situationen är otillfredsställande och kräver aktivitet även från kommunstyrelsen genom sin uppsiktspflicht.

I den tidigare granskningen konstaterades att överförmyndarnämnden hade ett flertal utvecklingsområden inom nämndens verksamhet. Flera av rekommendationerna avsåg bland annat revidering och uppdatering av befintliga styrdokument och rutinbeskrivningar.

Utifrån iakttagelser i samband med den uppföljande granskningen konstaterar vi att en övervägande del av de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen inte åtgärdats. Vi noterar genom uppföljande intervjuer att avsaknaden av vidtagna åtgärder härleds till brist på personal och kompetens. Vi noterar även att det förekommer fall där nämnden bedömt att åtgärder inte varit nödvändigt.

Mot bakgrund av genomförd uppföljning kvarstår följande rekommendationer:

- Tillse att information om överförmyndarnämnden tillförs/uppdateras på samtliga samverkanskommuners hemsidor i enlighet med avsnitt 6.1 i den tidigare granskningen.
- Revidera befintligt reglemente.
- Årligen uppdatera delegationsordningen.
- Säkerställa samt prioritera en revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar avseende granskning av ställföreträdarnas ekonomiska förvaltning.
- Utveckla, förtydliga samt bryta ned integrerad checklista i verksamhetssystemet avseende granskning av årsräkningar i syfte att uppnå ett ändamålsenligt stödunderlag, då dessa checklistor är nödvändiga i granskningsarbetet.
- Formalisera och fastställa de systemintegrerade checklistorna för normal- samt djupgranskningar.
- Fastställa en procentandel av årsräkningar som ska djupgranskas.
- Samtliga former av ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskningar i syfte att minimera risken att vissa kategorier av ställföreträdarskap inte djupgranskas över tid.
- Säkerställa att samtliga ställföreträdare vars årsräkningar har granskats med anmärkning föregående år, djupgranskas nästkommande år.
- Säkerställa att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås.

Borlänge kommun

Uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

2024-06-19

- Säkerställa ett ändamålsenligt internkontrollarbete, där antalet kontrollområden i internkontrollarbetet, utifrån verksamhetens karaktär och risker behöver utökas.
- Komplettera internkontrollplanen till att ange frekvens för fastställda kontroller.
- Säkerställa att intresseblanketten för ställföreträdarskap tillförs en tydlig information om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella.
- Uppdatera rutinbeskrivningen för omprövningar av förvaltarskap.
- Uppdatera rutinbeskrivningen för vitesförelägganden.
- Säkerställa att styrdokument i form av rutinbeskrivningar utformas på ett tydligt och klart sätt.
- Bjuda in kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte minst en gång årligen.
- Vi rekommenderar samverkanskommunerna att en klausul avseende uppsägningstid tillförs avtalet. Detta är framför allt av vikt för Borlänge kommun som idag är värdkommun.

2024-06-19

KPMG AB

Linnea Grönvold
Certifierad kommunal revisor

Cecilia Stelin
Kommunal revisor

Magnus Larsson
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.